

El mite fundacional de l'amor

PERE VIRGLI

DAMIÀ ALOU

L'única història, en la biografia de cadascú, és la d'amor. La que crea una mitologia de felicitat i desencís, d'absències i retrobaments, de mite fundacional (*Gilgamesh*), de viatge en el temps (*Odissea*), i de guerra que sempre perd algú (*Iliada*). Per bé o per mal, l'amor dibuixa el trajecte de la nostra vida, i si trobeu qui us diu que en el seu cas no ha tingut importància, o no ha estat res, doncs bé, vet aquí un ambiciós sense escrúpols o un sociòpata (o és el mateix?).

Julian Barnes, als 73 anys, ha triat una història d'amor per a la seva tretzena novel·la. Una història, a més, bastant singular, entre un noi de 19 anys, en Paul Roberts, que torna de vacances a casa dels pares, als afores de Londres, i la Susan MacLeod, una dona de 49, mal casada amb un home que l'estomaca, ma-

re de dues filles més grans que en Paul. Es coneixen al club de tennis, on en Paul va a jugar per avorriment, i acaben formant una bona parella, dins i fora de la pista. Ens trobem a principis de la dècada dels 60, i això és important, encara que en cert moment el narrador, en Paul, digui: "El temps, el lloc, l'entorn social? No estic segur de quin importància tenen en les històries d'amor. Tal vegada en tenien antigament, a les obres clàssiques, on hi ha combats entre l'amor i el deure, l'amor i la religió, l'amor i la família, l'amor i l'estat". Per a en Paul, la seva història té un component d'inevitabilitat, de trobar-se-la al davant sense poder escollir. Com ell mateix diu, "si es pot controlar, no és amor".

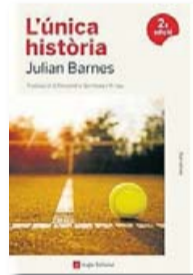
La novel·la es divideix en tres actes: el primer correspon, podríem dir-ne, a l'idil·li: la coneixença, el primer contacte, la clandestinitat. I com per desmentir el que ha dit al princi-

pi, comenta en Paul: "Érem anglesos, i per tant només teníem a la nostra disposició paraules angleses carregades de moralitat, paraules com ara *dona de vida alegre i adúltera*". Però la vida de la Susan, ens diu en Paul, no era gens alegre, i el sexe que practicaven tampoc es podia qualificar de recreatiu. El que es troba en Paul en la seva primera experiència amorosa no és la despreocupació de fer-ho amb una altra jove, de concebre plans i d'entomar el futur com si no hi hagués res escrit i ells en fossin uns pioners, uns descobridors. Amb la Susan, en canvi, s'endinsa en el món sòrdid i reglamentat dels adults, el que en Paul en diu una generació "acabada": la diferència és que ella s'enriu de la vida; i això els agermana, perquè en Paul, de fet, tampoc creu en res. Una mica com el narrador d'*El gran Gatsby*, en Nick Carraway, a qui ret homenatge quan es refereix a la manera com parlen els joves de sexe, amb una barreja de "sentimentalisme, pornografia i tergiversacions".

Convivència i dissociació

Al segon acte ve la convivència: compren una caseta, i també han de suportar les aparicions violentes del marit de la Susan, que de vegades encara es posa de genolls i li suplica que torni amb ella, un acte que la Susan troba "horrorós, desagradable, indecorós". Perquè no tot són flors i violes, i quan ens falta alguna cosa sempre es presenta l'alcohol, on es refugiarà la Susan per dissoldre la culpa d'haver abandonat la seva família... Bé, al cap i a la fi són anglesos.

A partir d'aquí, i entrant en el tercer acte, en Paul, per enfrontar-se a les circumstàncies finals de la Susan -que no explicaré- es veu forçat a practicar una mena de dissociació: no pot deixar d'estimar-la, però sap que ha de fingir que ja no l'estima (o que li és igual estimar-la) per poder sobreviure, per poder tirar endavant, per començar un nou capítol d'una vida que sempre quedarà marcada per la història amb la Susan i totes les circumstàncies alegres i truculentes que la van encerclar. "No tenia cap nova definició per a l'amor", diu en Paul en cert moment. Tampoc li cal, perquè el que ens relata només és una història, una història a la qual potser li sobren unes quantes pàgines i li falta una mica més d'emoció. Però què voleu: són anglesos. ♦♦

L'ÚNICA HISTÒRIA
JULIAN BARNES
ANGLE / ANAGRAMA
TRADUCCIÓ
D'ALEXANDRE GOMBAU ARNAU
254 PÀG. / 19,90 €

L'ESCUMA DE LES LLETRES

LLUÍS A. BAULENAS

Destrossa't els ulls

Hi ha lectures que són apassionants si el contingut coincideix plenament amb els teus gustos. Per als amants de les estadístiques, la revista de l'OCU, l'organització dels consumidors, n'és el paradís. Pot no interessar-te quina és la compra "mestra" de paper higiènic, però te la llegeixes igualment. Tota una experiència. I vet aquí que en l'últim número, el del març, hi apareix una enquesta sobre els lectors de llibres electrònics, els e-readers. Es dediquen a comparar i no entren gaire a fons en la filosofia del producte, però els resultats són sucosos, ja que, indirectament demostren que els lectors electrònics no sols han tocat sostre sinó que van a la baixa (el 2017 se'n van vendre 144.500 menys que el 2015). Raons? Divereses. Una, un clàssic, el preu dels aparells. El més sofisticat, l'última generació dels Kindle d'Amazon, se'n va als 340 euros. Quan trigaràs a amortitzar-lo? Si et compres la versió de noranta euros, et cremes els ulls. I parlant de cremar-se els ulls, un altre dels resultats de l'enquesta de l'OCU és que si els lectors electrònics no puguen és perquè la majoria de possibles usuaris ja en tenen prou, posats a llegir en un suport que no sigui el tradicional de paper, amb els aparells més a l'abast: tauletes, mòbils...

Descomptes en ulleres

Només un 42% dels lectors que llegeixen habitualment en format digital ho fan amb un *e-reader*. Ja som al cap del carrer. Ja s'hi poden cremar les neurones els dissenyadors, que si la pantalla gairebé és com la del paper, que si incorporem un llumet per poder llegir a les fosques, que si el fem resistent a l'aigua, que si la connexió de wifi és perfecta, que si allarguem la vida de la bateria, que si en comptes d'un milió de llibres, ara n'hi caben quatre... Res de res: a la majoria d'usuaris no els importa cremar-se els ulls. De fet, ja se'ls cremen normalment fent un ús hiperabusiu del mòbil. Si, per a determinats usuaris, el que és normal és llegir missatges i mails al mòbil, en les condicions que un mòbil t'ofereix, per què no s'hi ha de poder llegir un llibre? Total, les ulleres prematures, el mal de cap i el son defectuós ja els donen per assumits. No ve d'aquí. Això, en el cas honorabilíssim de trobar gent que vulgui llegir, esclara. ♦♦

L'APARADOR

ÈRIC SALAT

ASSAIG

Les paraules i les coses
JOSEP MARIA CAPDEVILA
Dip. de Girona

El filòsof i crític olotí J.M. Capdevila, que es va formar en companyia de Riba, Soldevila i Sagarra, va tenir una llarga trajectòria amb més de dos mil articles. Aquest volum publicat per la Diputació de Girona reuneix alguns dels seus textos sobre la vida i el valor de les paraules.

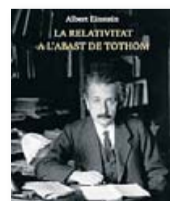
ASSAIG

De los libros
MONTAIGNE
(IL·LUSTRAT PER MAX)
Nórdica Libros

Francès, noble i intel·lectual, Montaigne va encunyar el gènere de l'assaig. Ara Nórdica Libros llança un petit recull dels seus pensaments més destacats, que daten de finals del segle XVI, acompanyats de les il·lustracions de Max, Premio Nacional de còmic. Una gran introducció al seu univers.

ASSAIG

La relativitat a l'abast de tothom
ALBERT EINSTEIN
Obrador Edèndum

Albert Einstein va revolucionar la física amb la teoria de la relativitat. Quan encara no era una celebritat, va publicar aquest assaig: l'objectiu era posar-la a l'abast de tothom, "tan senzilla com és en el fons". Un premi Nobel que va capgirar tot el que ens pensàvem que sabíem sobre la llum i l'Univers.